

Fattigdom og afsavn i et børneperspektiv

3. okt. 2016

Hvilke afsavn har vi målt på og
hvorfor netop disse?

Hvilke børn oplever i højere grad
end andre børn afsavn?

Hvordan trives de børn, som oplever
afsavn?

Hvordan ser deres sociale liv ud?

Børnerådet

Afsavn – fraværet af goder

- At måtte undvære sociale og materielle goder, som er gængse i samfundet
- Relativt i forhold til tid, sted og målgruppe
- Eksklusion

Hvorfor spørge børnene?

- Børnenes perspektiv
- Uden ansvar for og indflydelse på familiens situation
- Variation i fordelingen indenfor husstanden

Analysens grundlag

- 1.616 børn i 4. klasse samt 1.390 unge i 9. klasse har besvaret et elektronisk spørgeskema
- Repræsentativt udsnit af klassetrinene (køn, alder, etnicitet, geografi)
- Gruppeinterviews med 34 børn og unge

Børnerådet

Hvilke afsavn måler vi på?

Interviews med børn og unge i målgruppen

Hvad er vigtigt i et børne/ungeliv?

Spørgeskemaundersøgelse af 17 forskellige sociale og materielle goder

Afsavn, som man oftest oplever i familier, hvor:

- Forældre ikke i arbejde
- Familiens økonomi opleves som dårlig
- Barnet bor med en eneforsørger

To afsavnsmaal

4. klasse

Ferie udenfor hjemmet
Sko i et populært mærke
Eget værelse
Fritidsaktiviteter
Børnefødselsdag
Venner på besøg
Morgenmad

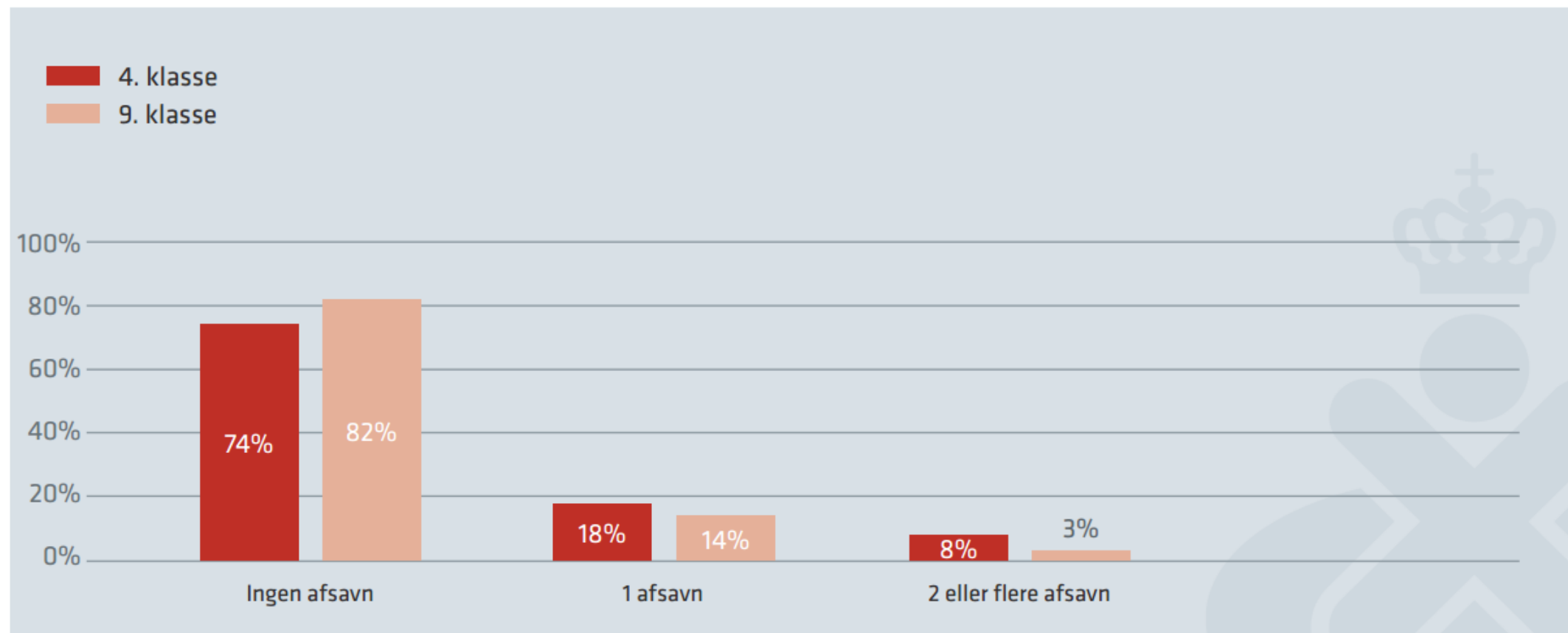
9. klasse

Ferie udenfor hjemmet
Sko i et populært mærke
Eget værelse
Varmt måltid mad
Tage ud med venner

Hvis barnet ikke ønsker godet,
tæller det ikke som et afsavn

FIGUR 1: AFSAVN I 4. KLASSE OG 9. KLASSE

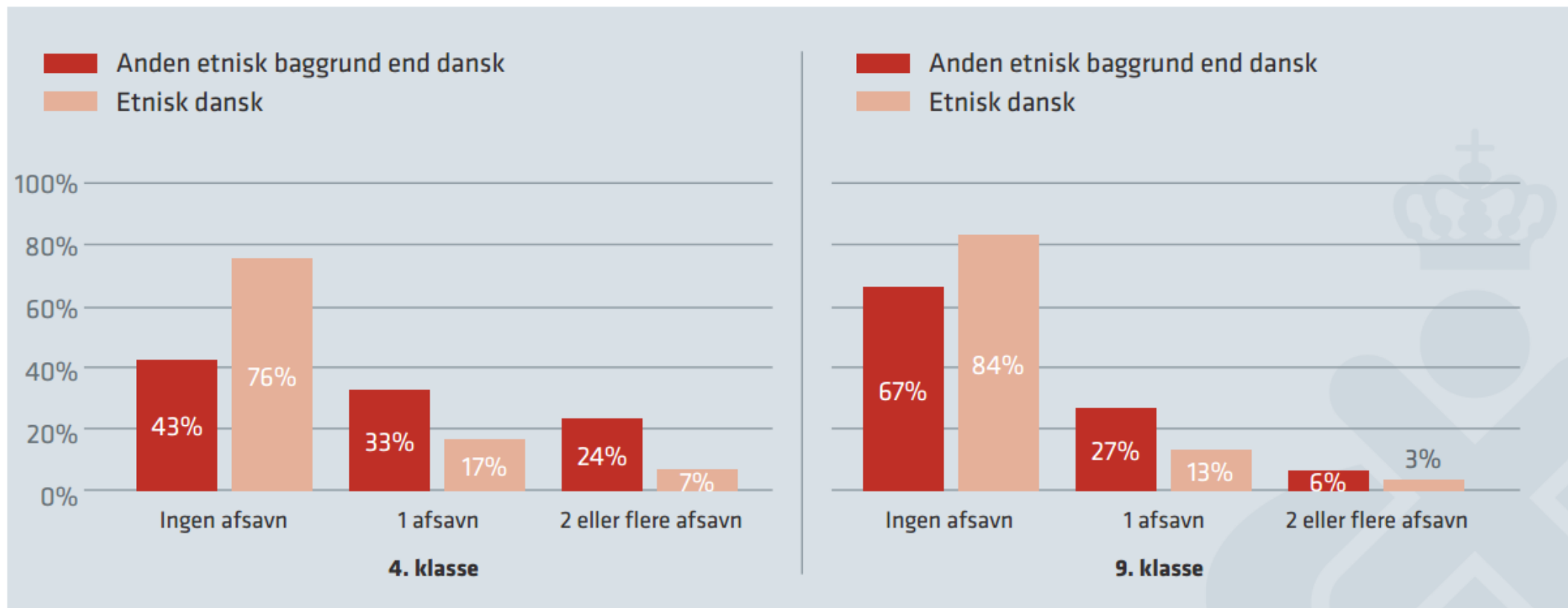

Antal svar: 4. klasse: 1.119, 9. klasse: 1.119

Figuren afspejler fordelingen af de hhv. 7 og 5 afsavn, som eleverne i 4. og 9. klasse er blevet spurgt ind til. Se boks 1.

De børn/unge, som har angivet, at de ikke har haft lyst til de forskellige goder/aktiviteter, er frasorteret.

Hvilke børn oplever oftere afsavn?

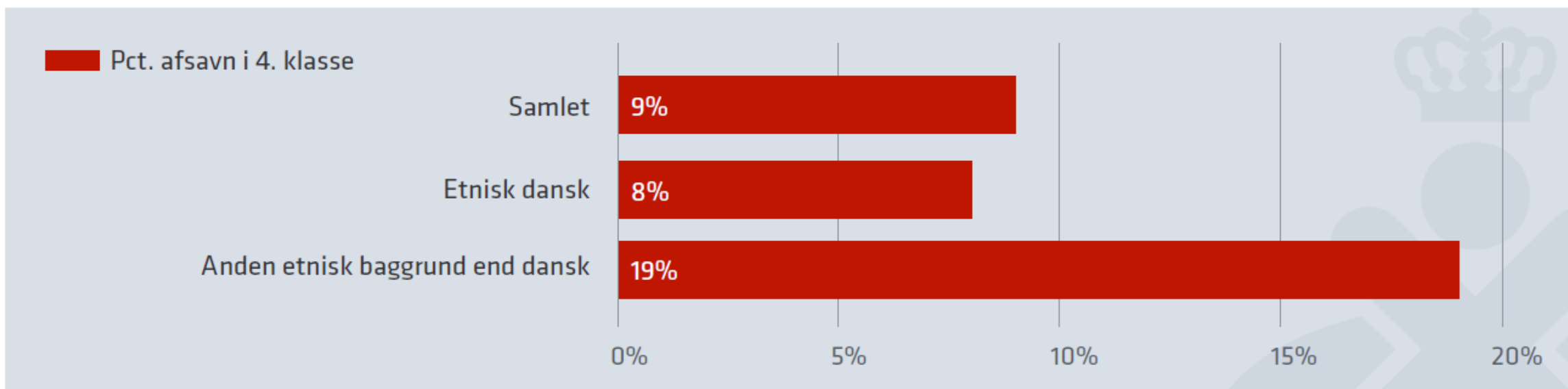

Antal svar: 4. klasse: 1.119, 9. klasse: 1.119

Figuren afspejler fordelingen af de hhv. 7 og 5 afsavn, som eleverne i 4. og 9. klasse er blevet spurgt ind til. Se boks 1.

De børn/unge, som har angivet, at de ikke har haft lyst til de forskellige goder/aktiviteter, er frasorteret.

Fritidsaktiviteter

Antal svar: 1.604

Spørgsmål: *Går du til fritidsaktiviteter (fx fodbold, kor eller spejder)?*

De børn, som har angivet, at de ikke har lyst til at gå til fritidsaktiviteter, er frasorteret.

Børnefødselsdag

7 pct. af børnene i 4. klasse har ikke holdt børnefødselsdag for klassen eller venner, selvom de havde lyst

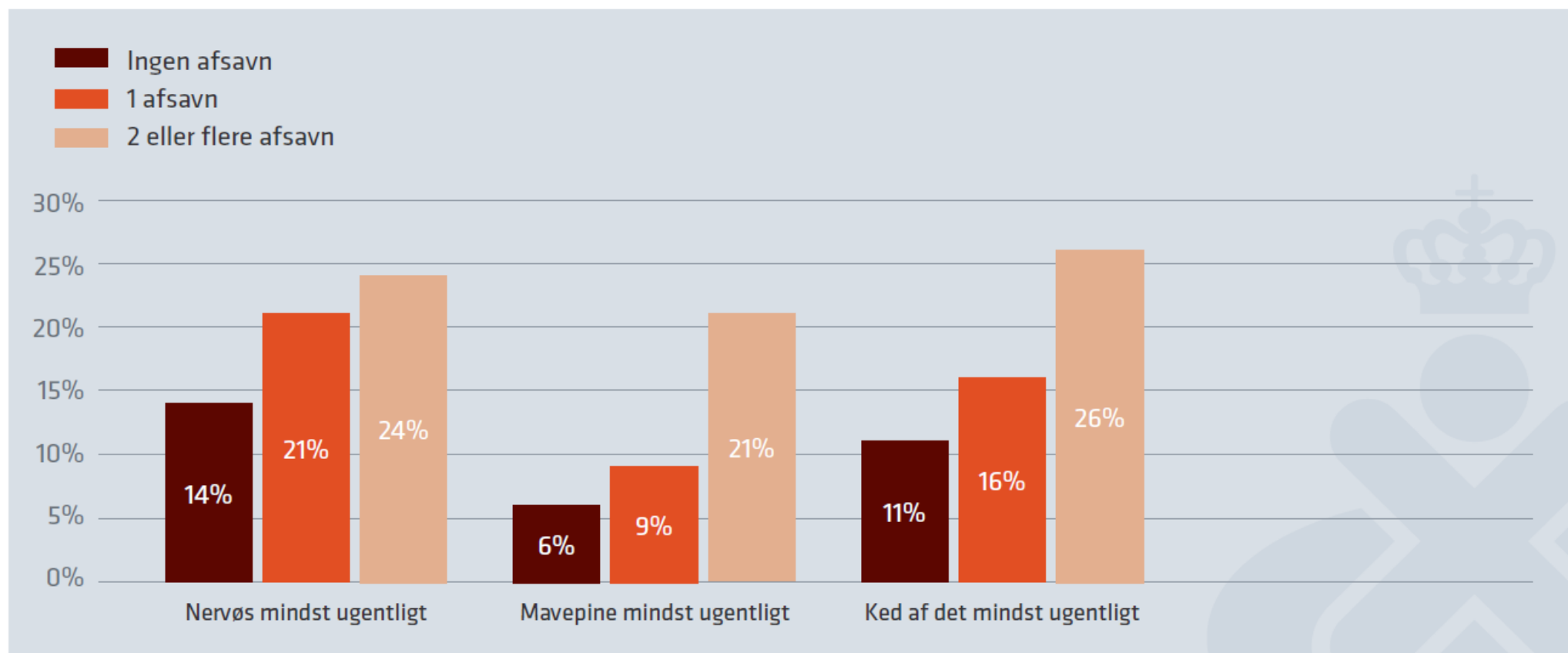
Nanna: Altså, nu holder jeg ikke selv børnefødselsdag for klassen, men jeg synes da, det er vigtigt. Det lyder nok lidt tåbeligt, når jeg ikke selv holder det.

Interviewer: Hvorfor holder ud det ikke selv?

Nanna: Det er fordi, jeg kan ikke magte, at der er så mange på én gang inde på mit værelse, og fordi vi har en lille lejlighed. Så kan jeg ikke rumme det i mit hoved.

Nanna, 10 år

Trivsel

Antal svar: 9: klasse: 1.119

Figuren illustrerer et kryds mellem besvarelserne på de 5 afsavn, som eleverne i 9. klasse er blevet spurgt ind til, samt følgende trivselsspørgsmål: *Tænk på de sidste seks måneder. Hvor ofte har du... Været nervøs, haft mavepine, været ked af det.*

De børn, som har angivet, at de ikke har haft lyst til de forskellige goder/aktiviteter, er frasorteret.

Hvordan hænger afsavn sammen med de unges trivsel?

Sofia: "Man tænker så meget over det, at det ligesom koger over inde i hovedet. Man ligger og tænker på det, når man skal sove.

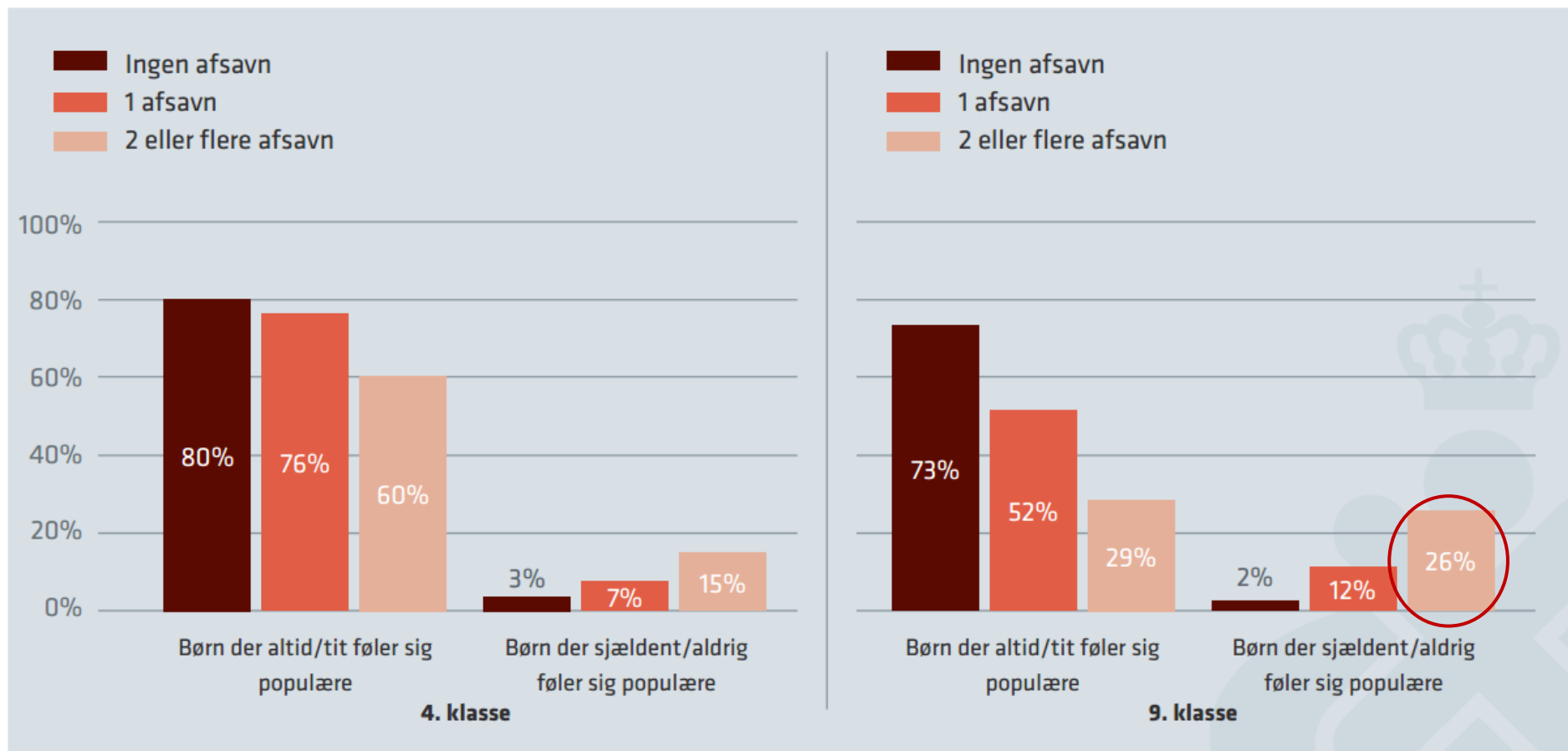
(...)

Hvis alle selv kunne vælge, så ville de jo gerne være ligesom alle andre, så det er det der med, at man stikker lidt ud. Man er lidt anderledes, hvis de andre har familier med mange penge, så kan man godt blive lidt flov."

Børnerådet

Trivsel - popularitet

Antal svar: 4. klasse: 1.119, 9. klasse: 1.119

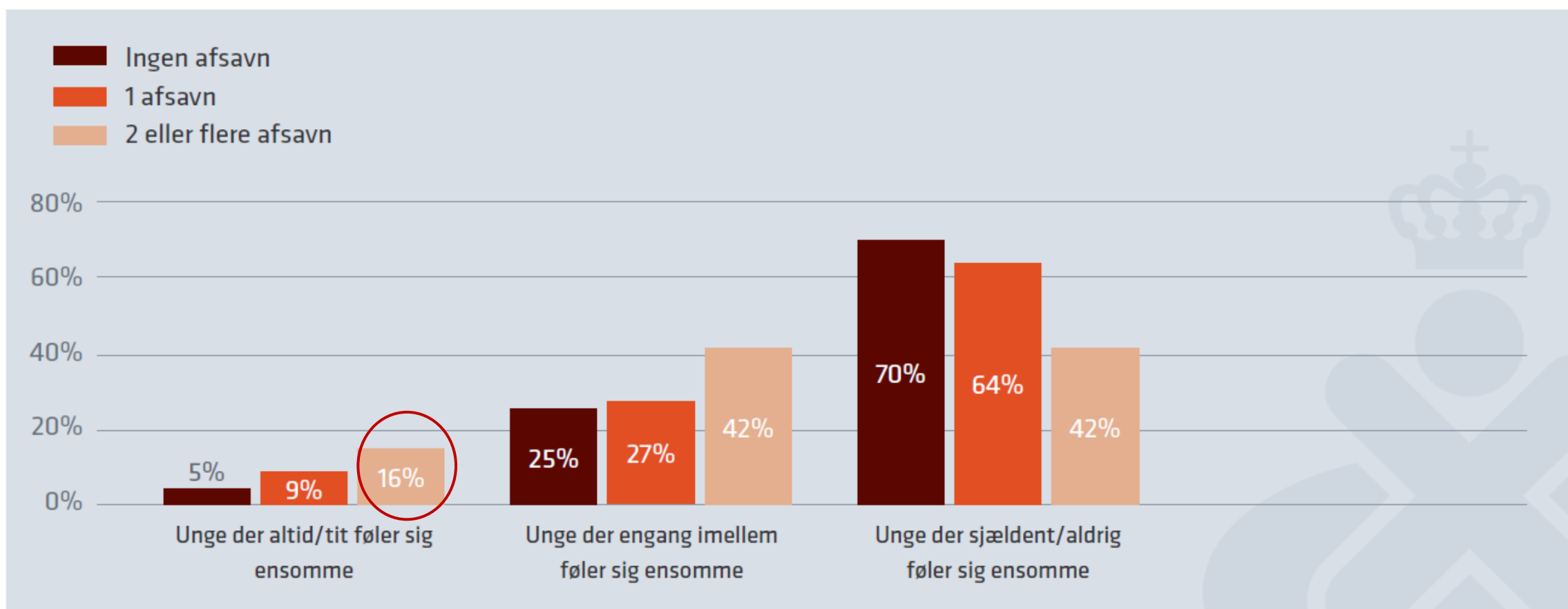
Figuren illustrerer et kryds mellem fordelingen af de hhv. 7 og 5 afsavn, som eleverne i 4. og 9. klasse er blevet spurgt ind til, samt følgende spørgsmål: *Er du en af dem, som andre børn/unge på din alder gerne vil være sammen med?*

De børn/unge, som har angivet, at de ikke har haft lyst til de forskellige goder/aktiviteter, er frasorteret.

”Man bliver udelukket socialt på visse punkter. Har man ikke lige den nyeste iPhone eller det fedeste tøj, så kan man godt gå hen og blive mobbet. Jeg blev mobbet de første år af mit skoleliv af flere årsager. Jeg kommer ikke fra en familie med fantastisk mange penge, så jeg havde ikke lige det nyeste og det fedeste. Og det kan godt udelukke socialt.”

Astrid, 15 år

Trivsel - ensomhed

Antal svar: 9. klasse: 1.119

Figuren illustrerer et kryds mellem besvarelsene på de 5 afsavn, som eleverne i 9. klasse er blevet spurgt ind til, samt følgende spørgsmål: *Føler du dig ensom?* De børn, som har angivet, at de ikke har haft lyst til de forskellige goder/aktiviteter, er frasorteret.

Hvordan mon oplevelsen af afsavn hænger sammen med unges ensomhed?

Frederikke: Det har nok noget at gøre med, at man måske ikke føler, at man har råd til at tage med de andre i biografen. Så begrænser man sig selv og tænker: 'Ej, så skal det være sådan noget, der koster penge, og det kan jeg ikke være med til'.

Lea: Man føler sig lidt ensom, fordi man ved, de andre laver noget sammen, som man ikke kan være med til. Så kan man godt sidde og tænke: 'Øv, det var ærgerligt, for jeg ville godt have været med'

Børnerådet mener

En officiel fattigdomsgrænse er et godt redskab til at følge en udvikling

Større fokus på de sociale, materielle og sundhedsmæssige afsavn børn og unge kan opleve ved en opvækst i fattigdom

Vi skal være kritiske over for økonomiske sanktioner, der kan ramme børnefamilier

Børnerådet

Hvad er vigtig i et børne/ungeliv?

Gruppeinterviews med børn og unge i 4. og 9. klasse

Sociale goder

Fritidsaktiviteter
Børnefødselsdag
Skoleudflugter
Ferie udenfor hjemme
Forlystelsesture
Venner på besøg
Gå i fritidsklub (kun 4. klasse)
Tage ud med venner (kun 9. klasse)

Materielle goder

Smartphone
computer eller tablet
Sko i et populært mærke
Cykel
Eget værelse
Gave med til børnefødselsdag
Frisk frugt
Morgenmad
Varmt måltid mad

Selvoplevet økonomi

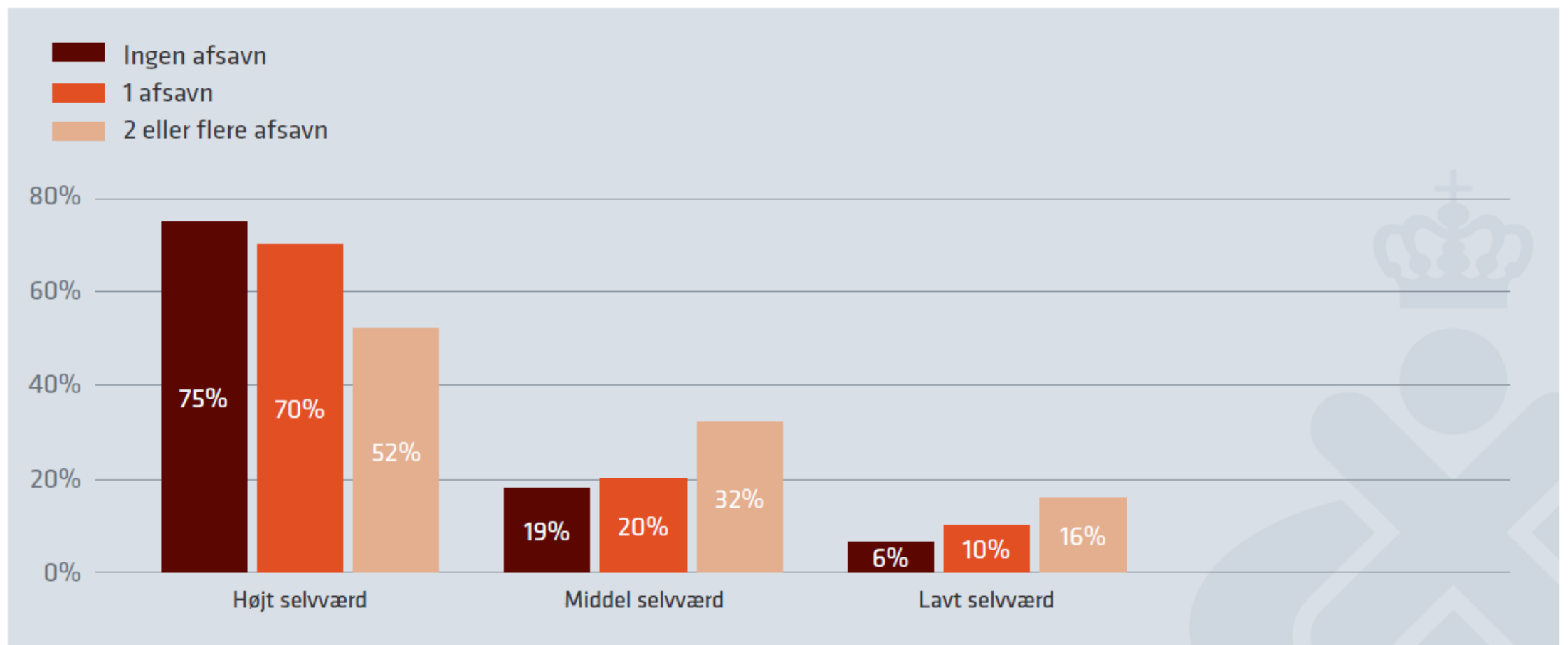
Forældres beskæftigelsesstatus

Eneforsørger

Børnerådet

Trivsel - selvværd

Antal svar: 9. klasse: 1.119

Figuren illustrerer et kryds mellem besvarelserne på de 5 afsavn, som eleverne i 9. klasse er blevet spurgt ind til, samt fire spørgsmål om selvværd. De unge, som har angivet, at de ikke har haft lyst til de forskellige goder/aktiviteter, er frasorteret.